

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över straffbarhetsåldern, SOU 2025:11

Er beteckning: Ju2025/00206

Sammanfattning

- Länsstyrelsen Skåne avstyrker förslag om en sänkt straffbarhetsålder.

Länsstyrelsen Skånes ställningstagande

Länsstyrelsen Skåne avstyrker förslag om sänkt straffbarhetsålder då det går emot Sveriges nationella och internationella åtaganden och då utredningen inte ger stöd för att förslagen kommer leda till minskad brottslighet.

Utredningens förslag om sänkt straffbarhetsålder och straffmaximum för unga lagöverträdare innebär ett avsteg från Sveriges åtaganden och syn på mänskliga rättigheter samt en progressiv implementering av dessa rättigheter, i detta fall barn och ungas rättigheter. FN:s kommitté för barnets rättigheters rekommendation till Sverige är att inte sänka straffbarhetsåldern, och en generell avrådan till medlemsstaterna från att införa eller bibehålla system med olika straffbarhetsåldrar beroende på brottets allvar. En differentierad straffbarhetsålder av det slag som utredningen föreslår skulle leda till betydligt sämre förutsebarhet ur legalitetssynpunkt där det är svårt för barn att förutse hur ett specifikt brott kommer bedömas rättsligt.

Forskning visar – bland annat den utvärdering som gjordes av den tillfälligt sänkta straffmyndighetsåldern i Danmark åren 2010–2012 – att ett straffrättsligt ingripande kan bidra till barns utanförskap och öka risken för återfall. Utredningen ger vidare själv utförliga argument för hur en generell sänkning av åldern för straffrättsligt ansvar riskerar leda till ett ogynnsamt resultat.

I utredningen och i de bifogade särskilda yttranden framkommer det att det inte finns något empiriskt stöd för att utredningens förslag om en särskild reglering om sänkt straffbarhetsålder för vissa brott kommer att leda till att brottsligheten minskar. Det går inte heller att bortse från risken att barn som är yngre än 14 år kommer att rekryteras för att utföra brotten. Straffskärpningar kan ha negativ effekt då det kan bidra till att en kriminell identitet stärks i formativ ålder och att de viktiga sociala band den unge har till familj, skola och fritidsaktiviteter försämras. Vidare är det känt att den utveckling vi ser i Sverige där barn rekryteras och självmant tar på sig att utföra allvarliga brott också innefattar en svår utsatthet för barn, som i många fall groomas in i allvarlig brottslighet och därmed samtidigt är brottsoffer.

Bakgrundsinformation

Utredningen har haft som en av sina uppgifter att, utifrån en utveckling där fler barn begår grova brott, bedöma om en sänkt ålder för straffrättsligt ansvar ska införas. Utredningen föreslår att åldern för straffrättsligt ansvar ska sänkas till 14 år, med tillägget att sänkningen endast ska gälla för de allvarligaste brotten och med en särskild reglering som tidsbegränsas på fem år.

- I betänkandet behandlar utredningen frågan om vid vilken ålder som barn bör kunna straffas.
- Uppdraget har varit att överväga, och om lämpligt, lämna förslag om sänkt straffbarhetsålder, att föreslå skärpta regler om undanröjande av ungdomspåföljder och att överväga och föreslå ytterligare åtgärder för att öka det statliga ansvaret för barn- och unga som begår grova brott.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektör Ola Melin med brottsförebyggande samordnare Johanna Bobin som föredragande. I den slutliga handläggningen har också utvecklingsstrateg Christina Lindberg och enhetschef Ulrika Jerre medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.